

**Jasna Kavčič**

---

**Zadeva:** FW: OPOMNIK-Nujno obvestilo občinam in občinskim svetom v zvezi s spremembami predloga za vpis pravice do pitne vode v ustavo  
**Priloge:** Ustavna pravica do pitne vode-Dopis občinam-28.9.2016.pdf; Predlog sklepov SOSZMOSZOS za seje občinskih svetov-18.10.2016.docx

**From:** Barbara Horvat [<mailto:barbara.horvat@skupnostobcin.si>]

**Sent:** Wednesday, October 19, 2016 10:21 AM

**To:** undisclosed-recipients:

**Subject:** OPOMNIK-Nujno obvestilo občinam in občinskim svetom v zvezi s spremembami predloga za vpis pravice do pitne vode v ustavo

- OPOMNIK -

**VSEM OBČINAM**

**S prošnjo za posredovanje**

**občinskim svetnicam in svetnikom**

Spoštovane, spoštovani,

Skupnost občin Slovenije, Združenje mestnih občin Slovenije in Združenje občin Slovenije smo vas v sodelovanju z Zbornico komunalnega gospodarstva že obveščali o **aktualnem dogajanju na področju vpisa pravice do pitne vode v Ustavo RS.**

V ta namen vam v priponki sporočila **posredujemo dopis z obrazložitvijo trenutne situacije in problematike ter prošnjo, da na sejah občinskih svetov (ponovno) obravnavate vpis pravice do pitne vode v Ustavo RS. Prav tako smo z namenom, da vam olajšamo delo, pripravili predloge sklepov za občinske svete, ki vam jih posredujemo v priponki sporočila in vas naprošamo, da jih posredujete na Državni zbor RS.**

Obvestiti vas želimo še, da je bil objavljen novi Osnutek predloga ustavnega zakona o dopolnitvi III. poglavja Ustave Republike Slovenije, z obrazložitvijo, datiran z dnem 12.10.2016:

<http://imss.dz-rs.si/imis/b079a1b64dda8786d765.pdf>, ki v naših očeh ne odpravlja bistvenih nejasnosti. Ustavna komisija se bo ponovno sestala in obravnavala naveden predlog 25.10.2016.

Lep pozdrav,

Barbara Horvat

sekretariat SOS

Skupnost občin Slovenije

## VSEM OBČINAM

S prošnjo za posredovanje  
občinskim svetnicam in svetnikom

### Zadeva: Obvestilo občinam in občinskim svetom v zvezi s spremembami predloga za vpis pravice do pitne vode v ustavo

Spoštovane, spoštovani,

Skupnost občin Slovenije, Združenje mestnih občin Slovenije in Združenje občin Slovenije vas v sodelovanju z Zbornico komunalnega gospodarstva želimo obvestiti o **aktualnem dogajanju na področju vpisa pravice do pitne vode v Ustavo RS**. Sam predlog usmeritev za oblikovanje ustavnega zakona se je namreč na julijski seji Državnega zbora s sprejetimi amandmaji bistveno spremenil in sedaj, namesto, da bi le ščitil vodne vire in pravico do pitne vode, posega v pravice lokalne samouprave na področju zagotavljanja oskrbe prebivalcev s pitno vodo. Ker nam je znano, da ste nekatere občine na občinskih in mestnih svetih to tematiko na pobudo nekaterih iniciativ že obravnavale in sprejele ustrezne sklepe, smo v nadaljevanju za vas pripravili pregled stanja od prve obravnave v Državnem zboru do danes. Prosimo vas, da gradivo preučite in na podlagi zapisanih argumentov dotično problematiko (ponovno) obravnavate.

#### Dosedanji potek in opis pobude:

Skupina poslank in poslancev je 16.4.2016 v Državni zbor vložila predlog za začetek postopka za spremembo Ustave RS z osnutkom ustavnega zakona. V prvotnem predlogu je skupina poslancev predlagala, da:

- se na ustavni ravni voda in dostop do vode določi kot splošna in temeljna ustavna pravica;
- se prepreči, da bi se vodni viri privatizirali;
- se prepreči, da bi vodo obravnavali kot vsako drugo blago. Oskrba z vodo bi se morala izvajati v obliki neprofitne javne službe.

Nekatere občine oz. občinski sveti ste zadevo obravnavali in se do tega predloga opredelili.

Državni zbor je na 21. redni seji 12.7.2016 ob obravnavi Predloga za začetek postopka za spremembo Ustave RS z osnutkom zakona (UZ70) sprejel sklep, da se začne postopek za spremembo Ustave Republike Slovenije tako, da se vanjo vpiše neodtujljiva pravica do pitne vode. Poslanke in poslanci so predlagali amandmaje, zaradi katerih se je predlagala dopolnitev osnovnega 70. člena Ustave RS, z novim 70.a členom, in sicer v smeri:

- Da ima vsakdo pravico do varne pitne vode
- Da so naravni vodni viri naravno vodno javno dobro v upravljanju države
- Da naravni vodni viri služijo prednostno in trajnostno oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev in v tem delu niso tržno blago

- Da oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja država preko neprofitne javne službe, tako da naravne vodne vire za ta namen izkorišča sama neposredno ali izkoriščanje prenese v neposredno upravljanje samoupravnim lokalnim skupnostim.

Poslanke in poslanci so zahtevali tudi, da naj se pri pripravi predloga ustavnega zakona nameni posebno skrb oblikovanju jasne pravne ureditve na ravni zakonskega urejanja, ki bo skladno z določbami 70.a člena v prihodnje preprečevala podeljevanje koncesij za oskrbo prebivalstva s pitno vodo.

Nadalje so zahtevali, da se v izvedbenem delu zaveže zakonodajalca, da uredi vprašanje že podeljenih koncesij za oskrbo s pitno vodo na način, ki bo do prehoda na neposredno oskrbo prebivalstva s pitno vodo in vodo za oskrbo gospodinjstev preko neprofitne javne službe skladno s cilji in nameni novega 70.a člena zagotavljal prednostno in trajnostno izkoriščanje naravnih vodnih virov za oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev.

Zakonodajalca se naj zaveže tudi, da uredi vprašanje že podeljenih koncesij za proizvodnjo pijač in sicer tako, da se tudi v teh primerih v prehodnem obdobju zagotovi prednostno in trajnostno izkoriščanje naravnih vodnih virov za oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev.

Celotno gradivo s seje najdete tukaj.

Do amandmajev iz 21. seje Državnega zbora se občine niso imele možnosti opredeliti, ker niso bile vabljene niti na sejo Državnega zbora niti na sejo Ustavne komisije Državnega zbora. Prav tako vabila nismo prejeli v SOS, ZMOS in ZOS. Zato zahtevamo tudi, da se nas vključi v vse nadaljnje postopke in razprave.

#### Problematika in dileme:

★ Trenutno predlagano dikcijo za nov 70.a člen ustave v smeri, da ima vsakdo pravico do varne pitne vode, razumemo kot obveznost zagotavljanja obvezne gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo oziroma pitne vode iz javnih vodovodov za vse prebivalce, saj le tako lahko država ali občine preko izvajalca javne službe zagotavljajo varno (zdravstveno ustrezno) pitno vodo na odjemnih mestih.

Ker to po našem mnenju ni izvedljivo niti upravičeno, predlagamo, da se pravica zapiše v smeri, da ima vsakdo v skladu z zakonom pravico do dostopa do pitne vode. Pravica zapisana na tak način bi pomenila, da ima vsakdo pod enakimi pogoji pravico do priključitve na javni vodovod, kjer je ta zagotovljen. V tem primeru mora biti v skladu z EU Direktivo o pitni vodi in nacionalnimi predpisi na odjemnih mestih zagotovljena zdravstveno ustrezna pitna voda, oziroma kadar to ni mogoče, izvajanje za take primere predvidenih ukrepov. Zagotavljanje varnosti pitne vode v internih napeljavah in na pipi mora seveda ostati odgovornost samega uporabnika. Ne bi pa se smelo s spremembo ustave izključiti možnosti samooskrbe ali lastne oskrbe prebivalstva s pitno vodo, v primerih ko priključitev na javni vodovod iz objektivnih razlogov ni mogoča. V takih

primerih se tudi odgovornosti za zagotavljanje varnosti pitne vode ne more prenašati na državo in/ali občine.

★ Ureditev v smeri, da oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja država preko neprofitne javne službe tako, da naravne vodne vire za ta namen izkorišča sama neposredno ali izkoriščanje prenese v neposredno opravljanje samoupravnim lokalnim skupnostim, razumemo kot prenos sedanje izvirne pristojnosti za urejanje javne službe oskrbe s pitno vodo z občin na državo, kar posledično lahko pomeni tudi prenos lastništva javnih vodovodov.

Zagotavljanje izvajanja gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo mora po našem mnenju ostati v izvirni pristojnosti samoupravnih lokalnih skupnosti, kar je ustrezna in v evropskem prostoru običajna in razširjena ureditev. Opozarjamo, da javna služba oskrbe s pitno vodo že trenutno ne pomeni izključno oskrbo gospodinjstev oziroma prebivalcev, temveč tudi oskrbo živali, oskrbo objektov v delu, kjer se izvajajo državne ali občinske javne službe, oskrbo za pranje ali namakanje javnih površin, oskrbo javnih hidrantrnih omrežij za gašenje požarov ipd., česar s predvidenimi spremembami ne bi smeli onemogočiti. Prav tako ne bi smeli onemogočiti izvajanja posebnih storitev na javnih vodovodih v primerih prostih kapacitet na način, da je zagotovljena prednost uporabe infrastrukture za izvajanje gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo.

Strinjamo pa se, da pridobivanje dobička ni in ne sme biti cilj izvajanja storitev javne službe oskrbe s pitno vodo, kot tudi ne drugih obveznih gospodarskih javnih služb varstva okolja, kar pa je ustrezno zagotovljeno že s sedanjo sistemsko ureditvijo, s katero je omogočen samo minimalni donos pri izvajanju javne službe, ki je potreben zaradi razvoja izvajalcev javnih služb in celotne dejavnosti. Morebitna pozitivna razlika med prihodki in stroški (pri izvajanju posebnih storitev do negativne razlike ne sme priti) pri izvajanju posebnih storitev pa mora že v sedaj veljavni ureditvi zniževati ceno obveznih storitev javne službe.

★ Iz stališča Državnega zbora RS izhaja tudi smer oblikovanja jasne pravne ureditve na ravni zakonskega urejanja, ki bi, skladno z določbami novega 70.a člena, v prihodnje preprečevala podeljevanje koncesij za oskrbo prebivalstva s pitno vodo in ureditev vprašanja že podeljenih koncesij za oskrbo s pitno vodo na način, ki bo do prehoda na neposredno oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev preko neprofitne javne službe skladno s cilji in nameni novega 70.a člena zagotavljal prednostno in trajnostno izkoriščanje naravnih vodnih virov za oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev. Hkrati iz stališča izhaja tudi nujnost ureditve vprašanja že podeljenih koncesij za proizvodnjo pijač, in sicer tako, da se tudi v teh primerih v prehodnem obdobju zagotovi prednostno in trajnostno izkoriščanje naravnih vodnih virov za oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev.

Prepoved izvajanja gospodarske javne službe oskrbo s pitno vodo v obliki koncesionirane javne službe, bi omejila možnosti občinam, na kakšen način se lahko uredi izvajanje te javne službe. Koncesionirano javno službo namreč lahko izvajajo poleg zasebnih podjetij tudi podjetja, ki so v polni ali delni lasti občin, v določenih primerih pa bi v tej obliki javno službo lahko opravljale tudi krajevne skupnosti in zadruge. Čeprav v tem trenutku takih primerov v praksi ne poznamo, pa bi lahko bila to

popolna prepoved izvajanja te javne službe v obliki koncesije ni potrebna in bi lahko prinesla tudi nepredvidene nezaželene učinke. Se pa strinjamo, da bi bilo smiselno pogoje za podelitev koncesij za izvajanje javnih služb podrobneje definirati in vzpostaviti ustrezne mehanizme za podporo občinam in nadzor s strani države. Glede že podeljenih koncesij in morebitnih novih koncesij za druge rabe vode, kot je npr. proizvodnja pijač, je pri njihovem podeljevanju potrebno zagotavljati predvsem, da ni v nobenem trenutku vprašljiva vzpostavitev prednostne rabe vodnih virov za oskrbo s pitno vodo ali lastno oskrbo s pitno vodo pred vsemi drugimi rabami v primerih, ko bi se to izkazalo za potrebno.

**Predlog SOS, ZMOS in ZOS občinam:**

Zaradi zgoraj navedenih problematik, dilem in nejasnosti SOS, ZMOS in ZOS dajemo pobudo občinam in občinskim/mestnim svetom, da obravnavate aktualni predlog usmeritev Ustavne komisije za vpis pravice do pitne vode v Ustavo RS in sprejmete ustrezne sklepe in stališča v smeri kot poprej izpostavljeno, vaše sklepe posredujete v Državni zbor ter tako preprečite nepopravljivo škodo pri kontinuiranem zagotavljanju življenjsko pomembnih storitev za občanke in občane.

S spoštovanjem,

Predsednik SOS  
Bojan Kontič, l.r.

Predsednik ZMOS  
Bojan Kontič, l.r.

Predsednik ZOS  
Robert Suardelj, l.r.



## PREDLOG SKLEPOV:

Z namenom, da vam olajšamo delo in prihranimo nekaj časa, smo pripravili predloge sklepov za sprejem na sejah občinskih svetov v nadaljevanju:

Občinski svet Občine \_\_\_\_\_ je na \_\_\_\_\_ seji občinskega sveta, dne \_\_\_\_\_ sprejel

### SKLEP S STALIŠČEM OBČINE \_\_\_\_\_ O VPISU PRAVICE DO PITNE VODE V USTAVO RS

Občinski svet Občine \_\_\_\_\_ podpira vpis neodtujljive pravice do pitne vode v Ustavo RS, prav tako se strinja z izhodiščem, da so naravni vodni viri naravno vodno javno dobro v upravljanju države ter da naravni vodni viri služijo prednostno in trajnostno oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev.

Pri tem se naj upošteva, da pravico do pitne vode ni mogoče enačiti s pravico do javnega vodovoda. Pripravljalce besedila ustavnega zakona pozivamo, da upoštevajo dosedanje zakonodajno ureditev, po kateri morajo občine zagotavljati javne vodovode na območjih v skladu z Operativnim programom oskrbe s pitno vodo, na ostalih območjih pa si oskrbo s pitno vodo ali samooskrbo občani zagotavljajo na isti način še naprej.

Občinski svet Občine \_\_\_\_\_ razume predlog, da bi odslej oskrbo gospodinjstev zagotavljala država preko neprofitne javne službe tako, da naravne vodne vire za ta namen izkorišča sama neposredno ali izkoriščanje prenese v neposredno upravljanje samoupravnim lokalnim skupnostim, kot poseg v izvorne pristojnosti občin, zato ga ostro zavrača.

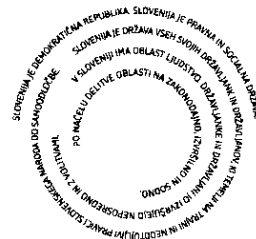
Občinski svet Občine \_\_\_\_\_ glede na sprejeto stališče k točki 2 na 21. seji Državnega zbora opozarja poslanke in poslance ter Ustavno komisijo Državnega zbora, da se naj v zahtevi po preprečevanju podeljevanja koncesij za oskrbo prebivalstva s pitno vodo jasno loči med prepovedjo sklepanja koncesijskih pogodb z zasebnimi podjetji in javnimi podjetji, katerim se naj dopusti izvajanje te gospodarske javne službe še naprej.

Občinski svet Občine \_\_\_\_\_ zahteva, da Državni zbor v vse postopke in razprave v zvezi s spremembo Ustave RS in vpisom neodtujljive pravice do pitne vode, vključi tudi občine in njihova združenja.



REPUBLIKA SLOVENIJA  
**DRŽAVNI ZBOR**  
Ustavna komisija

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana  
t: 01 478 94 00, f: 01 478 98 45, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si



Strokovna skupina za pravico do pitne vode

## OSNUTEK PREDLOGA

### USTAVNI ZAKON O DOPOLNITVI III. POGLAVJA USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE

#### I.

V Ustavi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04 in 68/06 in 47/13) se za 70. členom doda novi 70. a člen, ki se glasi:

#### 70. a člen (pravica do pitne vode)

»Vsakdo ima pravico do pitne vode.

Naravni vodni viri so naravno javno dobro v upravljanju države.

Naravni vodni viri služijo prednostno in trajnostno oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev in v tem delu niso tržno blago.

Oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja država preko neprofitne javne službe, tako da naravne vodne vire za ta namen izkorišča sama neposredno ali izkoriščanje prenese v neposredno opravljanje samoupravnim lokalnim skupnostim.«

#### VARIANTA:

»Vsakdo ima pravico do pitne vode.

Vodni viri so javno dobro v upravljanju države.

Vodni viri služijo prednostno in trajnostno oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev in v tem delu niso tržno blago.

Oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja država preko neprofitne javne službe, tako da vodne vire za ta namen izkorišča sama neposredno ali izkoriščanje prenese v neposredno opravljanje samoupravnim lokalnim skupnostim.«

#### II.

Zakone, ki urejajo vsebine iz novega 70. a člena ustave, je treba uskladiti s tem ustavnim zakonom v osemnajstih mesecih po njegovi uveljavitvi.

**Ta ustavni zakon začne veljati z razglasitvijo v Državnem zboru Republike Slovenije.**

## **OBRAZLOŽITEV:**

### OBRAZLOŽITEV I. RAZDELKA USTAVNEGA ZAKONA (osnovnega besedila):

- 1.1. Državni zbor je na seji dne 12. 7. 2016 sprejel Sklep, da se začne postopek za dopolnitev in Stališče o osnutku ustavnega zakona. Prečiščeno besedilo Stališča o osnutku ustavnega zakona se glasi:
- »1. V razdelku I. osnutka ustavnega zakona se predlagana dopolnitev 70. člena ustave uredi v novem 70.a členu in sicer v smeri:
- da ima vsakdo pravico do varne pitne vode,
  - da so naravni vodni viri naravno vodno javno dobro v upravljanju države,
  - da naravni vodni viri služijo prednostno in trajnostno oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev in v tem delu niso tržno blago,
  - da oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja država preko neprofitne javne službe, tako da naravne vodne vire za ta namen izkorišča sama neposredno ali izkoriščanje prenese v neposredno opravljanje samoupravnim lokalnim skupnostim.
2. Pri pripravi predloga ustavnega zakona naj se preučijo tudi vsi ostali pomembni vidiki, ki jih je treba v zvezi s pravico do varne pitne vode oziroma njenim izvajanjem upoštevati na ravni ustavnega in posledično zakonskega urejanja», posebno skrb pa naj se nameni oblikovanju jasne pravne ureditve na ravni zakonskega urejanja, ki bo skladno z določbami novega 70.a člena v prihodnje preprečevala podeljevanje koncesij za oskrbo prebivalstva s pitno vodo.
3. V izvedbenem delu ustavnega zakona (II. razdelek) naj se določi v okviru obstoječega mandata državnega zbora rok za uskladitev zakonov, ki urejajo področje oskrbe prebivalstva in gospodinjstva z varno pitno vodo. V izvedbenem delu ustavnega zakona naj se zakonodajalca pri uskladitvi zakonodaje s tem ustavnim zakonom zaveže, da bo uredil tudi vprašanje že podeljenih koncesij za oskrbo s pitno vodo na način, ki bo do prehoda na neposredno oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev preko neprofitne javne službe skladno s cilji in nameni novega 70.a člena Ustave Republike Slovenije zagotavljal prednostno in trajnostno izkoriščanje naravnih vodnih virov za oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev. V zvezi z zagotavljanjem oskrbe prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev naj se zakonodajalca pri uskladitvi zakonodaje s tem ustavnim zakonom zaveže tudi, da bo uredil vprašanje že podeljenih koncesij za proizvodnjo pijač in sicer tako, da se tudi v teh primerih v prehodnem obdobju zagotovi prednostno in trajnostno izkoriščanje naravnih vodnih virov za oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev«.
- 1.2. Strokovna skupina je oblikovala na podlagi Sklepa in Stališča državnega zbora besedilo novega 70.a člena ustave. Besedilo, ki ga je izoblikovala kot osnovno, v celoti upošteva Sklep in Stališče državnega zbora, izvzemši poimenovanja, da ima vsakdo pravico do varne pitne vode in poimenovanja, da so naravni vodni viri naravno vodno javno dobro. Izraz »varna« pred besedilom »pitna voda« ne more biti del ustavnega besedila. Pojem pitna voda vsebuje tudi lastnost »varnost«. Pitna voda zato ne more biti voda, ki ni varna. To je voda, ki je primerna za uživanje. Če voda ni varna, ni primerna za uživanje, torej ni pitna voda. Lahko bi



jo pili, vendar to ne bi bila pitna voda. Pojem pitna voda torej ne potrebuje nobene dodatne označbe.

Pojmi, ki se uporabljajo v ustavi, morajo biti čim bolj običajni, vsakomur razumljivi. Ustava je (najvišji) pravni akt in kot taka podvržena pravnemu tolmačenju, med katerim je pomembno razlagalno pravilo, ki se imenuje *argumentum a contrario* (sklepanje po nasprotnem razlogovanju). Tudi to pravilo nas privede do tega, da izraz varna pitna voda nujno vsebuje tudi svoje nasprotje, se pravi pojem nevarna pitna voda. Pojem nevarna pitna voda je pojmovni nesmisel, saj je pitna voda vedno varna, je torej voda, ki je primerna za uživanje, ki izpolnjuje določene standarde in je primerna za prehrano ljudi. Ker nas torej pojem varna pitna voda pripelje do absurdne vsebine, v ustavi, ki je vendarle po svoji naravi in pomenu nek avtoritativen, pa tudi dostojanstven dokument, takšnemu zapisu ni mesta.

Da so vodni viri lahko le vodno javno dobro in ne javno dobro kakšne druge vrste, na primer cestno, zračno itd., izhaja iz narave stvari, zato tega v opredelitvi ni potrebno navajati. Zlasti v ustavnem besedilu, ki normotehnično terja pojmovno širino, da daje zakonodajalcu dovolj prostora za podrobnejše opredelitve, in skopost izrazov, pomeni pojem vodno javno dobro normotehnično redundanco, zato ne more biti del ustavne definicije.

- 1.3. Prvi odstavek formulira pravico do pitne vode kot temeljno človekovo pravico. V posebnem, 70.a členu je umeščena zato, ker nova določba hkrati ščiti vodne vire. Opredelitev pravice do pitne vode v posebnem členu tudi na zunaj jasno pokaže, da gre za posebno ureditev v razmerju do 70. člena, v katerem velja liberalnejša ureditev o javnem dobru in naravnih bogastvih.
- 1.4. Prvotni predlog ustavne spremembe za zapis pravice do pitne vode v ustavo je kot enega od ciljev določil tudi preprečitev privatizacije vodnih virov. Glede na odločitev, da se pravica do pitne vode in zaščita vodnih virov uredita v 70.a členu ustave, je ureditev statusa vodnih virov kot javnega dobra v upravljanju države v tej določbi smiselna.
- 1.5. V skladu s Stališčem državnega zbora je tudi, da temeljno besedilo I. razdelka ustavnega zakona varuje le »naravne vodne vire«, ostale pa prepušča trgu ter da naravni vodni viri v delu, s katerim služijo prednostni in trajnostni oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev, niso tržno blago. Izraz »v delu« je treba razumeti količinsko, tako da ni mogoče tržiti količin, ki onemogočajo ali le ogrožajo oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev. Prav tako te določbe ni mogoče razumeti tako, da bi izčrpane količine vode za tržno izkoriščanje smele ogrožati sam vodni vir. Ta določba tudi pomeni, da ima preskrba prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev trajno prednost pred gospodarskim izkoriščanjem vodnega vira. Kadar vodni vir ni dovolj bogat, da bi služil neprofitni oskrbi s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev, ga torej ni mogoče gospodarsko izkoriščati. Zaradi tega je država dolžna količinsko in kakovostno nadzirati in varovati stanje vodnih virov.
- 1.6. Pravica do pitne vode se zagotavlja na dva načina: z lastno oskrbo, tako imenovano samooskrbo, ali da jo upravičenec uresničuje z dostopom do omrežja za preskrbo z vodo. Če je določba o pitni vodi formulirana kot človekova pravica, to ne pomeni, da jo je obvezno zagotavljati tudi na območjih, kjer je ekonomsko smotrna samo samooskrba, ali na nepremičninah, ki ne izpolnjujejo zakonskih pogojev za pridobitev vodovodnega priključka.

Tudi sedanje besedilo, ki je kot rečeno povzeto po Stališču državnega zbora, torej upošteva pravico do samooskrbe s pitno vodo, saj stroka poudarja, da v

odročnih krajih in osamljenih zaselkih ter na osamljenih kmetijah (na primer v goratih in hribovitih predelih) javna oskrba s pitno vodo niti ni mogoča. Tudi že sedaj izvedena samooskrba s pitno vodo bo tudi po sprejemu tega ustavnega amandmaja v skladu z novo ureditvijo.

- 1.7. Besedilo četrtega odstavka 70.a člena omogoča tudi ohranitev sedanje organizacije opravljanja oskrbe s pitno vodo, obenem pa omogoča, da država kontrolira ne le zakonitost, temveč tudi primernost in strokovnost organizacije in izvedbe oskrbe prebivalstva s pitno vodo v lokalnih skupnostih. Seveda pa bo država obenem tudi dolžna, da zagotovi oskrbo prebivalstva s pitno vodo in vodo za potrebe gospodinjstev tudi v tistih lokalnih skupnostih, v katerih sedaj ta oskrba ni zagotovljena v zadovoljivem obsegu.

## OBRAZLOŽITEV VARIANTNEGA BESEDILA

- 1.8. Opredelitev, da so samo naravni vodni viri naravno javno dobro namesto opredelitve, da so (vsi) vodni viri javno dobro, pomeni ožjenje vsebine določbe in s tem manjšo zaščito vodnih virov. Državni zbor je izrecno zavzel tako stališče. Posebej je nato zavzel tudi stališče da naravni vodni viri niso tržno blago, kolikor služijo prednostno in trajno oskrbi prebivalstva s pitno vodo in oskrbo gospodinjstev. Tudi v tem delu predstavlja Stališče državnega zbora ožjenje prejšnjega predloga, da vodni viri niso tržno blago.

Zaradi podnebnih sprememb je v prihodnje verjetno, da bo tudi naša država morala preskrbo z vodo načrtovati tako, da se bo v obdobjih, bogatih s padavinami, voda zbirala in z njo preskrbovalo prebivalstvo v sušnih obdobjih. Gradila se bodo umetna akumulacijska jezera z zaježitvami in grajenimi obrežji in drugi grajeni zbiralniki pitne vode. Ob določbi, da so le naravni vodni viri naravno javno dobro, takšna zajetja in zbiralniki kot grajene strukture z naravno vodo ne bodo na ustavni ravni zaščiteni kot javno dobro. Izpostaviti je namreč treba, da se status javnega dobra in sicer naravnega javnega dobra podeljuje po predlogu le naravnim vodnim virom in ne sami vodi kot naravni prvini oziroma posebnemu delu okolja. Umetno ustvarjeni vodni vir seveda ne more biti naravno javno dobro, lahko bi bili le grajeno javno dobro in zato se predlagana osnovna formulacija na te vodne vire ne nanaša. Zapis, ki na ustavni ravni nedvomno zaščiti kot javno dobro vse vodne vire, bi se zato glasil: «Vodni viri so javno dobro v upravljanju države».

- 1.9. Ker se varianta razlikuje od osnovnega besedila le v tem, da se besedilo nanaša na vse in ne le na **naravne** vodne vire, veljajo za njeno obrazložitev vsi razlogi pod tč. 1.2. do 1.7., s katerimi je obrazloženo osnovno besedilo, seveda s to razliko, da je treba v tem besedilu tedaj, kadar je govora o naravnih vodnih virih, upoštevati, da se ti razlogi nanašajo na vse vodne vire. To velja tudi za opredelitev vodnih virov kot javno dobro.

## OBRAZLOŽITEV II. RAZDELKA USTAVNEGA ZAKONA:

Vsebina drugega razdelka ne more biti konkretizirana z naštevanjem zakonov, podzakonskih predpisov in splošnih aktov, ki urejajo vsebino pravice do pitne vode. Besedilo te določbe je oblikovano v celoti v skladu s prakso, ki se je v ustavno revizijskih postopkih oblikovala doslej.

V zakonodaji, ki bo usklajena z novim 70.a členom ustave bo treba upoštevati tudi točki 2. in 3. iz Stališča državnega zbora z dne 12. 7. 2016. Gotovo bo ena izmed najtežjih nalog uskladitev že podeljenih koncesij za gospodarsko izkoriščanje virov za oskrbo prebivalstva in gospodinjstev s pitno vodo. Te koncesije se bodo lahko tudi iztekle v času, za katerega so bile podeljene, če ne bodo ogrožale prednostne oskrbe

prebivalstva s pitno vodo. V prihodnje pa bodo morale biti podeljene koncesije za gospodarsko izkoriščanje le tako, da bodo tudi pogodbe o koncesijah vsebovale določbe o vplivu prednostne in trajnostne oskrbe prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev.

V skladu s Stališčem državnega zbora je strokovna skupina vnesla v II. razdelek ustavnega zakona tudi določbo, da je treba uskladiti s tem ustavnim zakonom v osemnajstih mesecih po njegovi uveljavitvi vse zakone, ki urejajo vsebine iz novega 70.a člena ustave.

Ljubljana, 12. 10. 2016